

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIŠ VALSTYBINĘ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2024 m. vasario 6 d. Nr. 4D-2023/1-295
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X (toliau ir citatose – Pareiškėjas) skundą dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus) dėl žemės sklypo, kuris ribojasi su Pareiškėjui nuosavybės teise priklausančiu žemės sklypu, savininko galimai neteisėtų veiksmų „formuojant sklypo reljefą“.

2. Pareiškėjas skunde nurodo:

2.1. 2022 m. birželio 14 d. Pareiškėjas kreipėsi į Inspekcijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamentą (toliau ir citatose – Departamentas) su skundu „Dėl kaimyno Y neteisėtų veiksmų formuojant sklypo reljefą, kuomet ženkliai sukeltas aukštis ir suformuotas nuolydis į gretimą sklypą neatsižvelgiant į šio sklypo jau esamą reljefą“ [...], kuriame prašė Departamento „[...]“ atsiųsti inspektorius ir vietoje susipažinti su esama situacija.“

2022 m. liepos 15 d. Departamentas pateikė atsakymą į pateiktą skundą. Departamento „[...]“ vyr. specialistė nerado laiko atvykti į vietą ir susipažinti su faktine situacija.“

2.2. Pareiškėjas 2022 m. rugpjūčio 25 d. Departamentui pateikia skundą „Dėl neobjektyvaus skundo Nr. 3D-1868 nagrinėjimo eigos“ [...], į kuri reakcijos iš Departamento nesulaukia.“

2.3. 2023 m. sausio mėn. pradžioje Pareiškėjas „[...]“ registruotu laišku išsiunčia Departamento direktoriui skundą „[...]“, kuriame prašė ištirti Departamento „[...]“ vyr. specialistės N. N. nagrinėto skundo Nr. 3D-1686 nagrinėjimo eigą“, atlikti „[...]“ tyrimo vertinimą ir pratęsus skundo Nr. 3D-1686 tyrimą šį tyrimą atlikti deramai“ bei pateikti Departamento „[...]“ išvadą skundžiamuoju atveju.“

„[...]“ per 20 dienų laikotarpį, per kurį privalėjo išnagrinėti šį Skundą, Departamentas to nepadarė [...].“

Pareiškėjui „[...]“ pasiteiravus per kiek laiko Departamentas privalo pateikti atsakymą, Departamentas Skundui suteikė naują registracijos Nr. 1D-2749 [...]. Iki šios dienos Departamentas taip ir nesugebėjo išnagrinėti [...] Skundo, nors Pareiškėjas į Departamentą kreipėsi tris kartus su „Prašymu informuoti apie skundo Nr. D-853 nagrinėjimą“ [...], todėl Pareiškėjas mano, jog Departamentui atsiranda Civilinė atsakomybė neįvykdžius įstatymuose ar sutartyje nustatytos pareigos (neteisėtas neveikimas).

Pareiškėjas mano, jog skundžiamu atveju savo pareigų neatliko Departamento pareigūnas (ar pareigūnai), kuris tiesiogiai pagal jam deleguotas pareigas privalėjo vadovauti ir prižiūrėti Skundo nagrinėjimo eigą ir buvo atsakingas už veiksmus, kuriuos gal būt reikėjo atlikti objektyviam Skundo išnagrinėjimui. Savo pareigos, taip pat, galėjo neatlikti arba atlikti nederamai ir Departamento pareigūnas (ar pareigūnai) kuriam tiesiogiai buvo pavesta atlikti Pareiškėjo skundo nagrinėjimą.“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo:

3.1. „Išsiaiškinti koks Departamento pareigūnas buvo tiesiogiai atsakingas už Pareiškėjo skundo nagrinėjimą ir galimai neatliko savo pareigos ir vadovaujantis Kontrolieriui suteiktomis galiomis, įstatymų nustatyta tvarka, inicijuoti nuobaudas šiam pareigūnui“.

3.2. „Išsiaiškinti koks pareigūnas ar pareigūnai, kuriems galimai buvo pavesta nagrinėti Pareiškėjo skundą, galimai neatliko savo pareigų ir vadovaujantis Kontrolieriui suteiktomis galiomis, įstatymų nustatyta tvarka, inicijuoti nuobaudas šiam pareigūnui“.

3.3. „Inicijuoti Departamentą deramai išnagrinėti Pareiškėjo Skundą – Skundas Departamento direktoriui – „X prašymas ištirti vyr. specialistės N. N. nagrinėto skundo Nr. 3D-1686 nagrinėjimo eigą, atlikti atlikto tyrimo vertinimą ir pratęsus skundo Nr. 3D- 1686 tyrimą šį tyrimą atlikti deramai“.

3.4. „Informuoti Pareiškėją apie vykdomo Skundo nagrinėjimo eigą ir pateikti Pareiškėjui Skundo nagrinėjimo išvadą.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė dėl informacijos ir ją patvirtinančių dokumentų gavimo kreipėsi į Inspekciją.

5. Iš Inspekcijos pateiktos informacijos nustatyta:

5.1. Inspekcijoje laikotarpiu nuo 2022 m. birželio 14 d. iki 2023 m. balandžio 25 d. registruoti šie Pareiškėjo kreipimaisi:

5.1.1. 2022 m. birželio 15 d. užregistruotas (reg. Nr. 3D-1686) Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašymas, į kurį atsakyta Inspekcijos Departamento 2022 m. liepos 15 d. raštu Nr. 2D-12999 bei 2023 m. kovo 22 d. raštu Nr. 2D-5107;

5.1.2. 2023 m. sausio 9 d. užregistruotas (reg. Nr. 3D-70) Pareiškėjo skundas.

2023 m. sausio 12 d. užregistruoti du (reg. Nr. 1D-853) Pareiškėjo 2023 m. sausio 12 d. prašymai.

2023 m. vasario 3 d. užregistruotas (reg. Nr. 1D-2749) Pareiškėjo 2023 m. vasario 3 d. skundas.

2023 m. vasario 3 d. užregistruoti du (reg. Nr. 1D-2762) Pareiškėjo 2023 m. vasario 3 d. prašymai.

2023 m. vasario 17 d. užregistruotas (reg. Nr. 1D-3727) Pareiškėjo 2023 m. vasario 17 d. skundas.

2023 m. kovo 8 d. užregistruotas (reg. Nr. 1D-5196) Pareiškėjo 2023 m. kovo 8 d. skundas.

2023 m. kovo 20 d. užregistruotas (reg. Nr. 1D-5967) Pareiškėjo 2023 m. kovo 20 d. skundas.

Atsakymai į pirmiau nurodytus Pareiškėjo skundus ir prašymus pateikti Inspekcijos Departamento 2023 m. kovo 22 d. raštu Nr. 2D-5107 ir 2023 m. kovo 30 d. raštu Nr. 2D-5637;

5.1.3. 2023 m. balandžio 3 d. užregistruotas (reg. Nr. 1D-6990) Pareiškėjo 2023 m. balandžio 3 d. prašymas.

2023 m. balandžio 4 d. užregistruotas (reg. Nr. 1D-7155) Pareiškėjo 2023 m. balandžio 4 d. prašymas.

Atsakymas į pirmiau nurodytus Pareiškėjo prašymus pateiktas Inspekcijos 2023 m. balandžio 6 d. raštu Nr. 2D-6113.

5.2. Inspekcijoje nebuvo (nėra) gauti Pareiškėjo 2022 m. rugpjūčio 25 d. ir 2022 m. rugsėjo 8 d. skundai, pateikti el. <...>.

„[...] Inspekcijos oficialus, viešai prieinamuose kontaktuose nurodytas, elektroninio pašto adresas yra <...>. Tuo tarpu el. pašto adresas <...> yra skirtas automatiškai siunčiamiems pranešimams, kuriuo teikiant atsakymus pareiškėjams be kitos informacijos, yra nurodoma „Prašome neatsakinėti į šį laišką, nes pranešimas siunčiamas automatiškai iš Dokumentų valdymo informacinės sistemos “Avilyš” (DVIS)“.

5.3. Pareiškėjas 2022 m. birželio 14 d. prašyme (reg. Nr. 3D-1686) (toliau ir citatose – 2022 m. birželio 14 d. prašymas), be kitos informacijos, nurodė: su jam priklausančiu žemės sklypu, esančiu <...>, Vilnius, besiribojančio žemės sklypo, esančio <...>, Vilnius (toliau ir citatose – Žemės sklypas) savininkas 2022 m. gegužės mėnesį pradėjo žemės sklypo „[...] reljefo formavimo darbus“; „[...] LR Aplinkos ministro patvirtintu Statybos techninio reglamento STR2..02.09:2005 [...] p. 9.5.2. atveju kai nėra komunalinio ar vietinio lietaus nuotakyno, paviršinės nuotekos iš sklypo turi būti nuvedamos į griovius, kanalus arba reljefo paviršiumi į atvirus vandens telkinius ir pan. Draudžiama nuvesti paviršines nuotekas reljefo paviršiumi į gretimus sklypus [...]“; nuotekos iš aukščiau esančio Žemės sklypo gali tekėti į žemiau esantį Pareiškėjui priklausančią žemės sklypą; Pareiškėjas gali patirti žalą, „skubiai nesiimant priemonių šiam procesui užkirsti kelią“.

Pareiškėjas 2022 m. birželio 14 d. prašyme Inspekcijos prašė: „[...] atsiųsti savo inspektorius vietoje susipažinti su esama situacija ir savo vertinimą dėl susidariusios situacijos raštu pateikti Pareiškėjui.“

Inspekcijos Departamentas 2022 m. liepos 15 d. raštu Nr. 2D-12999 (toliau ir citatose – 2022 m. liepos 15 d. raštas) Pareiškėją, be kita ko, informavo:

„Patikrinus NTR išrašą Žemės sklypo [...] naudojimo būdas vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos žemės sklypai. Žemės sklypas suformuotas atliekant kadastrinius matavimus. Pastatas – Vieno buto gyvenamasis namas [...], baigtumo procentas: 61 %. Būklė: nebaigtas statyti.

[...] patikrino duomenis Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ [toliau ir citatose – IS „Infostatyba“] ir nustatė, kad Vilniaus miesto savivaldybės administracija 2018 m. balandžio 24 d. išdavė statybą leidžiantį dokumentą Nr. LSNS-01-180424-00559 vieno buto gyvenamąjį namą [toliau ir citatose – Leidimas].

[...] tvarkant žemės reljefą privaloma vadovautis toliau pateiktomis teisės aktų nuostatomis.

Žemės įstatymo 21 str. 6 ir 7 dalyse nustatyta, kad žemės savininkai ir kiti naudotojai vykdydami statybas ir eksploatuodami naudingąsias iškasenas, privalo laikytis teisės aktų nustatytų reikalavimų, kad būtų išsaugotas derlingasis dirvožemio sluoksnis ir rekultivuotos pažeistos žemės ir savo naudojamuose žemės sklypuose vykdydami ūkinę ir kitą veiklą, privalo nepažeisti gretimų žemės sklypų savininkų ar naudotojų ir gyventojų teisių ir įstatymų saugomų interesų.

Pagal statybos techninio reglamento STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ 1 skyriaus 1.2.3 papunktį žemės darbai teritorijoje, kuriai yra nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, atliekami tik gavus statybą leidžiantį dokumentą ir žemės savininko, naudotojo, valdytojo raštišką pritarimą (kai reikalinga). Pagal šio reglamento 1 skyriaus 1.2.4 papunktį atskiras statybą leidžiantis dokumentas žemės darbams vykdyti neišduodamas.

Statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ 9.5 papunktyje nustatyta, kad didžiausias sklypo reljefo nuolydis – ne didesnis kaip 12 %. Jei nuolydis viršija šį dydį, jis sumažinamas formuojant sklypo reljefą (paaukštinant, pažeminant, išlyginant reljefo paviršių, įrengiant terasas, atramines sienes ir pan.).

[...] maksimalus gretimų sklypų aukščio skirtumas ties sklypų riba teisės aktuose nėra reglamentuotas.

[...] įvertinus teisinį reglamentavimą ir kadangi išduotas Leidimas [...], skundo nagrinėjimas Departamente yra nutraukiamas.

Inspekcijai pagal kompetenciją nėra suteikti įgaliojimai spręsti turtinių, dėl žemės sklypo naudojimosi tvarkos, ar žalos atlyginimo ginčų dėl galimos padarytos žalos, bet kiekvienas suinteresuotas asmuo gali pasinaudoti Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso 1.138 straipsniu suteikta galimybe savo civilines teises ginti teisme.

Teisės aktuose visais atvejais numatyta galimybė fiziniams ir juridiniams asmenims kreiptis į teismą dėl kitų fizinių ir juridinių asmenų veiklos, kai, jų manymu, ši veikla vykdoma / įvykdyta neteisėtai arba pažeidžiant trečiųjų asmenų (tarp jų visuomenės) teises ir teisėtus interesus.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas: per 1 mėnesį nuo sprendimo gavimo dienos Lietuvos administracinių ginčų komisijai, Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo ir Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka; per 6 mėnesius nuo sprendimo gavimo dienos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento direktoriui (A. Vienuolio g. 8, Vilnius) Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo ir Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.“

5.4. „Pareiškėjas informuotas apie 2022-06-14 skundo nagrinėjimo nutraukimą [2022 m. liepos 15 d.] rašte aiškiai nenurodant reglamentacijos, kurios pagrindu skundo nagrinėjimas nutrauktas.“

„[...] 2022-06-14 skundo nagrinėjimas nutrauktas netinkamai [...]“

„[...] 2022-07-15 raštą rengusi darbuotoja – Departamento Trečiojo statybos priežiūros skyriaus vyriausioji specialistė N. N. [toliau ir citatose – Vyriausioji specialistė], įspėta tinkamai ir pilna apimtimi argumentuoti priimamus sprendimus, tuo tarpu aptariamą sprendimą pasirašęs darbuotojas [...] Departamento Trečiojo statybos priežiūros skyriaus vedėja O. S. Inspekcijoje nebedirba.“

5.5. Pareiškėjas skunde, Inspekcijoje gautame 2023 m. sausio 9 d. (reg. Nr. 3D-70) (toliau ir citatose – 2023 m. sausio 9 d. skundas), be kita ko, nurodė:

„2022-07-15 [...] iš Inspekcijos Departamento gavo sprendimą [...] nutraukti [2022 m. birželio 14 d.] skundo nagrinėjimą. [...].“

[...]. Departamentas pažeidė LR teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo [...] 17 str. 5 dalyje išdėstytą redakciją [...]. Departamentas [...] nagrinėjimą vykdo nepateisinamai ilgai, pažeisdamas visas tokiam nagrinėjimui atlikti galiojančias laiko normas ir tuo pačiu įstatymą.

2022 m. birželio 14 d. [...] kreipėsi į Departamentą su skundu „Dėl kaimyno Y neteisėtų veiksmų formuojant sklypo reljefą, kuomet ženkliai sukeltas aukštis ir suformuotas nuolydis į gretimą sklypą neatsižvelgiant į šio sklypo jau esantį reljefą“ [...].“

[...]. 2022 m. birželio 21 d. Pareiškėjas parašė Vyriausiajai specialistei el. laišką [...], tačiau [...] nesulaukė nė mažiausios reakcijos, taip pat [...] keletą kartų bandė prisiskambinti [...], tačiau Vyriausioji specialistė į skambučius neatsiliepėdavo. [...].“

[...] Pareiškėjas 2022-08-25 el. pašto adresu: <...> nusiuntė el. laišką: „Dėl neobjektyvaus skundo Nr.3D-1686 nagrinėjimo eigos [...], tačiau jokio atsakymo iš Departamento Pareiškėjas nesulaukė.“

[...] Pareiškėjas dar kartą pakartotinai 2022-09-08 šį el. laišką išsiuntė tuo pačiu el. pašto adresu: <...> [...], tačiau ir vėl iš Departamento darbuotojų, kurie buvo atsakingi už Skundo nagrinėjimą, ar galų gale nors kokio atsako į Pareiškėjo laišką, gauta nebuvo.

[...] Vyriausioji specialistė, nors ir buvo prašoma atvykti ir susipažinti su esama situacija tai dienai, tam nerado laiko [...], todėl Pareiškėjui iki šiol neturi atsakymų į šiuos klausimus: ar p. Y formuodamas savo Žemės sklypą, po 2020 m. vasario 3 d., nepažeidė Žemės įstatymo 21 str. 6 ir 7 dalyse pateiktos nuostatos [...]; ar p. Y formuodamas savo Žemės sklypą, nepažeidė Statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ 9.5 [papunkčio] [...].“

Pareiškėjas 2023 m. sausio 9 d. skunde Inspekcijos Departamento prašė: patikrinti 2023 m. sausio 9 d. skunde išdėstytus faktus; įvertinti Vyriausiosios specialistės, nagrinėjusios 2022 m. birželio 14 d. prašymą, veiksmus; ir „[...] šiuo kartu jau atlikti ne „formalų“, o deramą pirminio Pareiškėjo Skundo tyrimą [...]“

Pareiškėjas 2023 m. sausio 12 d. prašymuose (du prašymai) (reg. Nr. 1D-853) (toliau ir citatose – 2023 m. sausio 12 d. prašymai), nurodė:

„Išsiunčiau departamento direktoriui skundą dėl departamento vykdomo tyrimo Nr. 3D-1686, skundą jau turėjote gauti. [...] siunčiu nuotraukas [...]. Medžiagą prašau prijungti prie mano skundo ir perduoti departamento direktoriui.“

„Į pirmą laišką ne viskas tilpo“. Pareiškėjas pateikė dokumentus (nuotraukas).

Pareiškėjas 2023 m. vasario 3 d. skunde (reg. Nr. 1D-2749) (toliau ir citatose – 2023 m. vasario 3 d. skundas), nurodė:

„[...] atsakymo iki šiol negavau. Prašau mane informuoti per kiek laiko pagal galiojančius įstatymus privalote pateikti atsakymą.“

Pareiškėjas 2023 m. vasario 3 d. prašymuose (du prašymai) (reg. Nr. 1D-2762) (toliau ir citatose – 2023 m. vasario 3 d. prašymai) prašė: paaiškinti dėl jo pateiktų prašymų (skundų) registravimo; informuoti, „Per kiek laiko pagal galiojančius įstatymus privalote pateikti atsakymą gavus tokį skundą“, bei nurodė: „[...] „departamente“ nuo pat apačios iki viršaus vyrauja „p...nės“ nuotaikos, ir kokio nors dėmesio sulaukti nėra galimybės. Todėl pradėdau galvoti pasismaginti administraciniame teisme, man bus įdomu, o kad būtų dar įdomiau bandysiu atkreipti į „departamento“ veiklą ir žiniasklaidos dėmesį, nes manau kad tai su kuo aš susidūriau „departamento“ veiklai yra dėsninga.“

Pareiškėjas 2023 m. vasario 17 d. skunde (reg. Nr. 1D-3727) (toliau ir citatose – 2023 m. vasario 17 d. skundas) nurodė:

„[...] prašau mane raštu informuoti kaip vyksta skundo Nr. 1D- 853 nagrinėjimo eiga.“

Pareiškėjas 2023 m. kovo 8 d. skunde (reg. Nr. 1D-5196) (toliau ir citatose – 2023 m. kovo 8 d. skundas) nurodė:

„Š. m. [2023 m.] vasario 17 d. prašiau mane informuoti apie skundo Nr. 1D- 853 nagrinėjimo eigą, deja jokios reakcijos nesulaukiau [...]. Taigi, prašau mane raštu informuoti kaip vyksta skundo Nr. 1D- 853 nagrinėjimo eiga.“

Pareiškėjas 2023 m. kovo 20 d. skunde (reg. Nr. 1D-5967) (toliau ir citatose – 2023 m. kovo 20 d. skundas) nurodė:

„Š. m. [2023 m.] sausio 12 d. departamentas užregistravo [...] skundą departamento direktoriui, skundai buvo suteiktas Nr. 1D - 853. Kantriai pralaukus 20 dienų Pareiškėjas š. m. [2023 m.] vasario 2d. kreipėsi į departamentą su paklausimu dėl skundo Nr. 1D - 853 nagrinėjimo eigos, ko pasėkoje š. m. [2023 m.] vasario 3 d. buvo informuotas, jog Pareiškėjo pateiktam skundai nagrinėti buvo suteiktas naujas Nr. 1D-2749. Nuo tos dienos praėję jau 45 dienos ir jokio atsakymo šiuo klausimu gauta nebuvo, nežiūrint to, jog Pareiškėjas teiravosi apie skundo nagrinėjimo eigą du kartus: š. m. [2023 m.] vasario 17d.; š. m. [2023 m.] kovo 8 d.“

Inspekcijos Departamentas, kaip nurodė Inspekcija, atsakymus į Pareiškėjo 2023 m. sausio 9 d. skundą, 2023 m. sausio 12 d. prašymus, 2023 m. vasario 3 d. skundą, 2023 m. vasario 3 d. prašymus, 2023 m. vasario 17 d. skundą, 2023 m. kovo 8 d. skundą bei 2023 m. kovo 20 d. skundą pateikė 2023 m. kovo 22 d. raštu Nr. 2D-5107 (toliau ir citatose – 2023 m. kovo 22 d. raštas) ir 2023 m. kovo 30 d. raštu 2D-5637 (toliau ir citatose – 2023 m. kovo 30 d. raštas).

Inspekcijos Departamentas 2023 m. kovo 22 d. rašte Pareiškėjui, be kita ko, nurodė:

„Inspekcijoje asmenų prašymai, skundai ir pranešimai nagrinėjami vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymu (toliau – Priežiūros įstatymas); Lietuvos Respublikos statybos įstatymu (toliau – Statybos įstatymas); Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu (toliau – Administravimo įstatymas); ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis (toliau – LRV taisyklės), patvirtintomis Vyriausybės 2007-08-22 Nr. 875 (Vyriausybės 2021-12-01 nutarimo Nr. 1024 redakcija).

Priežiūros įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad statybos valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija, o 8 straipsnio 2 dalyje nurodytas baigtinis Inspekcijos funkcijų sąrašas.

Patikrinus IS „Infostatyba“ esančius dokumentus ir duomenis nustatyta, kad Vilniaus miesto savivaldybės administracija [...] pritarusi [...] 2017 m. projekto Nr. 17.113-TP „Vieno buto gyvenamojo namo <...>, Vilniuje, statybos projektas“ (toliau – Projektas) sprendiniams 2018-04-24 išdavė Leidimą [...]. IS „Infostatyba“ registruotos šios pažymos apie Statinio statybą be nukrypimų

nuo esminių statinio Projekto sprendinių (tvirtina VTPSI): 2019-07-17 Nr. ACUB-00-190717-00025 ir 2020-03-03 Nr. ACUB-20-200303-00906, kuriomis konstatuota, kad Statinio, kurio statybai išduotas statybos leidimas, statyba vyksta be esminių nukrypimų nuo esminių Statinio Projekto sprendinių.

Patikrinus VI „Registrų centras“ Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės įrašą Nr. 44/2143516 nustatyta, kad Žemės sklype registruotas vieno buto gyvenamasis namas. Statinio statybos baigtumas: 61%. Žemės sklypui nėra nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

Statybos įstatymo 2 straipsnio 11 dalis nustato, kad esminiai statinio projekto sprendiniai – statinio projekto sprendiniai, kuriais nustatoma statinio vieta žemės sklype (teritorijoje), statinio ar jo dalių paskirtis, statinio laikančiosios konstrukcijos ir jų išdėstymas, statinio išorės matmenys (aukštis, ilgis, plotis ir pan.) ir įgyvendinami specialieji saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai ir (ar) specialieji paveldosaugos reikalavimai.

Projekto aiškinamojo rašto skiltyje „1.5. Paviršinių (lietaus) nuotekų šalinimas“ numatyta: „susidariusios paviršinės (lietaus) nuotekos nuo gyvenamojo namo stogo numatomo trapo bus surenkamos ir išleidžiamos į gruntą.“

Statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“, 2005-07-01 patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-338 (toliau – STR 2.02.09:2005), 1.2.3. punktas nustato, kad žemės darbai teritorijoje, kuriai yra nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, atliekami tik: gavus statybą leidžiantį dokumentą; gavus žemės savininko, naudotojo, valdytojo raštišką pritarimą (kai reikalinga); turint su žemės darbų vykdymo vietoje esančių požeminių statinių, melioracijos statinių, susisiekimo komunikacijų ir žemės savininkais (naudotojais, valdytojais) suderintą žemės darbų vykdymo aprašą ir schemą – kai nereikalingas statinio projektas. 1.2.4. punktas nustato, kad atskiras statybą leidžiantis dokumentas žemės darbams vykdyti neišduodamas.

Žemės sklypui nėra nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, todėl vadovaujantis aukščiau išdėstytu STR 2.02.09:2005 1.2.3 punktu – žemės darbams atlikti statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas.

Inspekcija vykdo statybos valstybinę priežiūrą ir žemės reljefo keitimu susijusius klausimus nagrinėja tik tais atvejais, kai sklypo reljefas pertvarkomas vykdant statinių statybą, t. y. kai žemės darbai priskirtini statybos darbams (iki statybos užbaigimo procedūrų atlikimo). Kitais atvejais, tokius gretimų žemės sklypų savininkų ar naudotojų ir gyventojų ginčus reikėtų spręsti civilinius santykius ar aplinkos apsauga (kai pažeidžiami aplinkosaugos reikalavimai) reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

Statybos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 7 punktas nustato, kad statinys turi būti statomas ir pastatytas, o statybos sklypas tvarkomas taip, kad statybos metu ir naudojant pastatytą statinį trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygos, kurias jie turėjo iki statybos pradžios, galėtų būti pakeistos tik pagal normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nuostatas, įskaitant aplinkos apsaugos priemonių veiksmingumo išsaugojimą.

2023-02-22 Departamentas atliko Žemės sklypo patikrinimą ir 2023-02-23 surašė faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktą Nr. FAK-426 [toliau ir citatose – Aktas Nr. FAK-426]. Patikrinimo metu statybos darbai nevyko. Nustatyta, kad Žemės sklypas yra netolygaus reljefo teritorijoje. Šiaurinėje pusėje esančiame žemės sklype <...> reljefo paviršinis sluoksnis nukastas ir papildomai įgilintas. Statytojas patikrinimo metu paaiškino, kad Žemės sklypo [...] šiaurinėje dalyje yra įrengtas paviršinių lietaus nuotekų infiltracinis šulinys (toliau – Infiltracinis įrenginys) ir vamzdynas. Žemės sklypo paviršiuje Infiltracinio įrenginio vizualiai užfiksuoti nėra galimybės.

Priežiūros įstatymo 25¹ straipsnio 1 dalies 10 punktas numato, kad pagal kompetenciją pateiktų skundų dėl pažeidimų vykdant statybą, kai statybos darbams nereikia rengti nei statinio projekto, nei gauti statybą leidžiančio dokumento, išskyrus atvejus, kai: įvyko ar gresia statinio avarija; statinio statyba toje vietoje pagal teisės aktus negalima, jeigu įtariama, kad statant tokį statinį yra pažeistas viešasis interesas; rašytinį sutikimą dėl statybos privaloma gauti iš valstybinės žemės patikėtinio, kai statyba vykdoma valstybinėje žemėje (išskyrus atvejus, kai skundas paduotas dėl inžinerinių statinių – užtvaros (tvoros, aptvaro, diendaržio, voljero), atraminės sienelės, liepto ir

plokščio horizontalaus inžinerinio statinio – dėl kurių skundus nagrinėja žemės naudojimo valstybinę kontrolę vykdančio viešojo administravimo subjektas (tokiu atveju skundas persiunčiamas nagrinėti pagal kompetenciją.

Priežiūros įstatymo 25¹ straipsnio 3 dalis numato, kad jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės paaiškėja pradėjus nagrinėti skundą, skundo nagrinėjimo procedūra nutraukiama.

Vadovaujantis aukščiau išdėstyta Priežiūros įstatymo 25¹ straipsnio 3 dalimi, Skundo 1 [2022 m. birželio 14 d. prašymas] ir Skundo 2 [2023 m. sausio 9 d. skundas] nagrinėjimą nutraukiame, nes pradėjus nagrinėti paaiškėjo, kad egzistuoja Priežiūros įstatymo 25¹ straipsnio 1 dalies 10 punkte nurodytos aplinkybės, t. y. Statinio, kuriam išduotas Leidimas statyba vyksta be esminių sukrypimų nuo Statinio projekto, o Žemės sklype galimai atliktiems reljefo formavimo darbams: projektas ir statybą leidžiantis dokumentas – neprivalomi.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 4.98 straipsnyje nustatyta, kad savininkas gali reikalauti pašalinti bet kuriuos jo teisės pažeidimus, nors ir nesusijusius su valdymo netekimu. Civilinio kodekso 1.137 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad draudžiama piktnaudžiauti savo teise, t. y. draudžiama įgyvendinti civilines teises tokiu būdu ir priemonėmis, kurios be teisinio pagrindo pažeistų ar varžytų kitų asmenų teises ar įstatymų saugomus interesus ar darytų žalą kitiems asmenims arba prieštarautų subjektinės teisės paskirčiai. Žalos padarymas kitiems asmenims piktnaudžiaujant teise yra pagrindas taikyti civilinę atsakomybę. Civilinio kodekso 1.138 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad civilines teises įstatymų nustatyta tvarka gina teismas, neviršydamas savo kompetencijos, šioje dalyje nurodytais būdais.

Jei Jūsų teisės yra pažeistos, ar dėl statytojo veiklos patyrėte žalą, vadovaujantis Civilinio kodekso 4.98, 1.137 ir 1.138 straipsniais, turite teisę Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka kreiptis į teismą.

Pasisakydami dėl keliamo klausimo apie skundų nagrinėjimo tvarką, informuojame, kad Priežiūros įstatymo 25 straipsnio [...] 1 dalis nustato, kad jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip, skundai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų ir informacijos gavimo dienos. 25 straipsnio 2 dalis nustato, kad dėl objektyvių priežasčių šio straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas gali būti pratęsiamas iki 20 darbo dienų, apie tai per 5 darbo dienas nuo termino pratęsimo raštu informuojant skundą pateikusį asmenį ir nurodant termino pratęsimo priežastis.

Pasisakydami dėl keliamo klausimo dėl Inspekcijai teikiamų prašymų ar registravimo, informuojame, kad vadovaujantis LRV taisyklių 30 punktu, raštu pateikti prašymai ir skundai tvarkomi ir apskaitomi atitinkamame institucijos dokumentų registre, laikantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro priimtų teisės aktų, reglamentuojančių dokumentų valdymą, reikalavimų, t. y. kiekvienas tinkamai pateiktas (atitinkantis LRV taisyklių 24 punkto reikalavimus) pranešimas ar skundas registruojamas ir jam suteikiamas registracijos numeris.

Atsiprašome, kad dėl didelio darbo krūvio, tenkančio Prašymą nagrinėjusiam Departamentui ir pareigūnų trūkumo, atsakymą Jums teikiame pavėluotai.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas: per 1 mėnesį nuo sprendimo gavimo dienos Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, Vilnius), Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo ir Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka; per 6 mėnesius nuo sprendimo gavimo dienos Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo ir Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.“

Inspekcijos Departamentas 2023 m. kovo 30 d. rašte, be kita ko, nurodė:

„[...] Departamentas, į Skundą 3 [2023 m. sausio 12 d. prašymai] ir Skundą 4 [2023 m. vasario 3 d. skundas] atsakė Jums raštu 2023-03-22 raštu [...].“

Šis sprendimas gali būti skundžiamas: per 1 mėnesį nuo sprendimo gavimo dienos Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, Vilnius), Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo ir Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta

tvarka; per 6 mėnesius nuo sprendimo gavimo dienos Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo ir Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.“

5.6. Pareiškėjas 2023 m. balandžio 3 d. prašyme (reg. Nr. 1D-6990) (toliau ir citatose – 2023 m. balandžio 3 d. prašymas) prašė:

„[...] atsiųsti [...] Aktą Nr. FAK–426 [...]. Atveju, jeigu Departamentas atsisakys išpildyti šį [...] prašymą, tuomet prašau argumentai nurodyti, kuo remiantis priimate tokį sprendimą.“

Pareiškėjas 2023 m. balandžio 4 d. prašyme (reg. Nr. 1D-7155) (toliau ir citatose – 2023 m. balandžio 4 d. prašymas) nurodė:

„Kaip matau jūsų Departamentas negali žengti nė žingsnio, kuris kažkaip nereglamentuotas įstatymu. Tai prašau man paaiškinti ką ketinate svarstyti ir kokių įstatymų remiantis tai darysite suteikdami, mano prašymui pateikti aktą, numeriu 1D-6990. Gal vėl nagrinėsite 40 dienų.“

Inspekcija 2023 m. balandžio 6 d. raštu Nr. 2D-6113 (toliau ir citatose – 2023 m. balandžio 6 d. raštas) Pareiškėjui pateikė nuasmenintą Akto Nr. FAK-426 elektroninio dokumento nuorašą bei informavo:

„Atsižvelgiant į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus teisėtumo, tikslo apribojimo, duomenų kiekio mažinimo principus, Pareiškėjui teikiamas nuorašas buvo dalinai nuasmenintas.

[...] šio dokumento originalas yra elektroninis dokumentas, jo registracijos data ir numeris nurodyti elektroninio dokumento nuorašo metaduomenų kortelėje.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas: 1) per 1 mėnesį nuo sprendimo gavimo dienos Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, Vilnius), Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo ir Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka; 2) per 6 mėnesius nuo sprendimo gavimo dienos Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (A. Vienuolio g. 8, Vilnius) Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.“

5.7. „[...] vadovaujantis [...] Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021-12-01 nutarimo Nr.1014 redakcija) (toliau – LRV taisyklės) 30 punktu, raštu pateikti prašymai ir skundai tvarkomi ir apskaitomi atitinkamame institucijos dokumentų registre, laikantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro priimtų teisės aktų, reglamentuojančių dokumentų valdymą, reikalavimų, t. y. kiekvienas tinkamai pateiktas (atitinkantis LRV taisyklių 24 punkto reikalavimus) pranešimas ar skundas registruojamas ir jam suteikiamas registracijos numeris.“

5.8. Pareiškėjui į jo 2023 m. sausio 9 d. skundą, 2023 m. sausio 12 d. prašymus, 2023 m. vasario 3 d. skundą, 2023 m. vasario 3 d. prašymus bei 2023 m. vasario 17 d. skundą, kaip nurodė Inspekcija, buvo atsakyta Inspekcijos Departamento 2023 m. kovo 22 d. raštu ir 2023 m. kovo 30 d. raštu, t. y. praleidus Priežiūros įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nustatytą skundų nagrinėjimo terminą.

„Patikrinus DVIS ir DBSIS registruotus duomenis, nustatyta, kad Pareiškėjas nebuvo informuotas tarpiniu (-ais) raštu (-ais) apie kreipimąsi nagrinėjimo termino pratęsimą.“

„Atkreiptinas dėmesys, kad Departamento 2023-03-22 raštu Pareiškėjo atsiprašyta ir nurodyta objektyvi vėlavimo priežastis [...].“

„Pažymime, jog Inspekcijos darbuotojams nuolat primenama pareiga laikytis teisės aktų nustatytos tvarkos ir terminų, tačiau pastarųjų laikytis, esant kritinei situacijai dėl darbuotojų trūkumo ir didelio darbo krūvio Departamente ne visada įmanoma.“

5.9. Inspekcijos Departamentas 2023 m. birželio 14 d. pakartotinai atliko patikrinimą statybos darbų Žemės sklype, kurio metu buvo vertinama: atliktų žemės darbų atitiktis Projekto sprendiniams; ar teritorijoje, kurioje yra Žemės sklypas ir gretimas žemės sklypas, esantis <...>, Vilniuje (toliau – Gretimas sklypas), yra „[...] įrengtas komunalinis ar vietinis lietaus nuotakynas“ (toliau –

Patikrinimas), bei 2023 m. birželio 15 d. surašė faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktą Nr. FAK-1258 (toliau ir citatose – Aktas Nr. FAK-1258).

Inspekcijos Departamentas, atlikęs Patikrinimą, 2023 m. birželio 21 d. raštu Nr. 2D-10859 (toliau – 2023 m. birželio 21 d. raštas) Pareiškėją, be kita ko, informavo:

„Patikrinus [...] IS „Infostatyba“ esančius duomenis nustatyta, kad dėl statybos Žemės sklype 2018-04-24 Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – VMSA) išdavė Leidimą [...] pagal Projektą [...], leido statyti neypatingos kategorijos vienbutį gyvenamąjį namą (toliau – Vienbutis). 2020-03-03 Inspekcijos Vidurio Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamentas patikrinęs prašymo informaciją ir teiktus dokumentus, išdavė Pažymą apie statinio statybą be esminių nukrypimų nuo Projekto [...], kuria konstatavo, kad Pastato statyba vykdoma be esminių nukrypimų nuo Projekto.

Patikrinus IS „Infostatyba“ esančius duomenis nustatyta, kad dėl statybos šiaurinėje pusėje su Žemės sklypu besiribojančiame, Pareiškėjui bendros nuosavybės teise priklausančiame Gretimame sklype 2018-03-26 VMSA išdavė Leidimą statyti naują (-us) statinį (-ius) Nr. LSNS-01-180326-00444, kuriuo pagal projektuotojo A. R. 2017 m projektą Nr. 17-52-TDP „Dvibutis gyvenamasis namas. <...>, Vilnius. Statybos projektas“ (toliau – Projektas 2) leido statyti neypatingosios kategorijos dvibutį gyvenamąjį namą (toliau – Dvibutis). 2019-04-18 Inspekcijos Klaipėdos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentas patikrinęs prašymo informaciją ir teiktus dokumentus, patvirtino Pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių (tvirtinta VTPSI) Nr. ACUB-30-190418-00226.“

„[...] Patikrinimo metu statybos darbai nevyko. Nustatyta, kad Žemės sklypas yra netolygaus reljefo teritorijoje. Žemės paviršiaus reljefas šiaurės ir šiaurės–rytų kryptimis tolygiai žemėja. Šiaurinėje pusėje Žemės sklypas ribojasi su Gretimu sklypu, kuriame reljefo paviršius ženkliai žemėja dėl matomų, atliktų žemės paviršiaus pertvarkymo darbų, kurių metu dalis buvusio grunto pašalinta ir žemiau buvusių natūralaus reljefo altitudžių, t. y. iškasoje suformuotas išlygintas (terasuotas) paviršius.

Projekto brėžinyje „Žemės sklypo vertikalinis planas M1:500“, greta Žemės sklypo šiaurinės ribos, Gretimame sklype užfiksuota 2,50 m aukščio sąvarta yra pašalinta.

Gretimo sklypo paviršiaus reljefo pertvarkymas, gilinat ir pašalinat dalį buvusio grunto Projektas 2 sprendiniuose nenumatytas.

Projekto aiškinamajame rašte numatyta, kad „Susidariusios paviršinės (lietaus) nuotekos nuo gyvenamojo namo stogo numatomo trapo bus surenkamos ir išleidžiamos į gruntą“. Patikrinimo metu statytojas paaiškino, kad Žemės sklypo šiaurinėje dalyje, po žeme yra įrengtas paviršinių lietaus nuotekų infiltracinis šulinys (toliau – Infiltracinis įrenginys) ir vamzdynas bei pateikė nuotrauką, kurioje Infiltracinis įrenginys užfiksuotas jo įrengimo metu. Nuo stogo, lietvamzdžiais lietaus vanduo neišleidžiamas Žemės sklypo paviršiuje, o vamzdžiais teka į Infiltracinį įrenginį.

Ties Žemės sklypo riba su Gretimu sklypu pastatyta tvora (nesudėtingasis I gr. statinys), kurios aukštis 1,60 m.

Pamatuotas Žemės sklypo reljefo peraukštėjimo nuolydis šiaurinėje Žemės sklypo dalyje, ties riba su Gretimu sklypu yra apytiksliai 46%. Žemės sklypo paviršius apšodintas žolės veja, o peraukštėjimo ties Gretimu sklypu viršutinėje dalyje pasodintos tujos.

Patikrinimas Gretimame sklype nebuvo atliekamas. Gretinamame sklype dalį grunto pašalinus suformuotas paviršiaus nuolydis užfiksuotas tik nuotraukose, vertinant vizualiai jis panašus arba dar didesnis, nei nustatytas Žemės sklype.

Projekte dėl statybos Žemės sklype ir Projektas 2 dėl statybos Gretimame sklype numatyti tik vietiniai nuotekų šalinimo tinklai.

Statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“, 2005-07-01 patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-338 (toliau – STR 2.02.09:2005), 1.2.3 punktas nustato, kad žemės darbai teritorijoje, kuriai yra nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, atliekami tik: gavus statybą leidžiantį dokumentą; gavus žemės savininko, naudotojo, valdytojo raštišką pritarimą (kai reikalinga); turint su žemės darbų vykdymo vietoje esančių požeminių statinių, melioracijos statinių, susisiekimo komunikacijų ir

žemės savininkais (naudotojais, valdytojais) suderintą žemės darbų vykdymo aprašą ir schemą – kai nereikalingas statinio projektas. 1.2.4 punktas nustato, kad atskiras statybą leidžiantis dokumentas žemės darbams vykdyti neišduodamas.

Žemės sklypui nėra nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, vadovaujantis aukščiau išdėstytais STR 2.02.09:2005), 1.2.3 punktu – žemės darbams atlikti Žemės sklypui statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas.

Statybos įstatymo 18 straipsnio 9 dalis nustato, kad statytojas (užsakovas) vykdomas statybą ūkio būdu, turi šio įstatymo nustatytas statytojo (užsakovo) ir rangovo pareigas, išskyrus pareigą paskirti (pasamdyti) statinio statybos vadovą, jeigu jis yra fizinis asmuo, kuris pagal šio įstatymo reikalavimus turi teisę vadovauti statybai.

Statybos įstatymo 18 straipsnio 7 dalies 5 punktas nustato, kad rangovas privalo užtikrinti saugų darbą, gaisrinę saugą ir aplinkos apsaugą bei tinkamas darbo higienos sąlygas statybvietyje ir statomame statinyje, taip pat gretimos aplinkos bei gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą, greta statybvietyje gyvenančių, dirbančių, poilsiaujančių ir judančių žmonių apsaugą nuo statybos darbų keliamo pavojaus, be to, nepažeisti trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygų, nurodytų šio įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje.

Statybos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 7 punktas nustato, kad statinys turi būti statomas ir pastatytas, o statybos sklypas tvarkomas taip, kad statybos metu ir naudojant pastatytą statinį trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygos, kurias jie turėjo iki statybos pradžios, galėtų būti pakeistos tik pagal normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nuostatas, įskaitant aplinkos apsaugos priemonių veiksmingumo išsaugojimą.

STR 2.02.09:2005 9.5 punktas nustato, kad didžiausias sklypo reljefo nuolydis – ne didesnis kaip 12 %. Jei nuolydis viršija šį dydį, jis sumažinamas formuojant sklypo reljefą (paaukštinant, pažeminant, išlyginant reljefo paviršius, įrengiant terasas, atramines sienes ir pan.).

Pastato statyba nėra baigta. Statytojas gali atlikti aukščiau išvardintus veiksmus pertvarkydamas Žemės sklypą, kad jis atitiktų reglamente nustatytą reikalavimą.

Statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-12-12 įsakymu Nr. D1-878 (toliau – STR 1.05.01:2017), 3 priedo „Atvejai, kada privalomas statybą leidžiantis dokumentas naujo nesudėtingo statinio statybai, rekonstravimui, statinio kapitaliniam ar paprastajam remontui“ 1 punktas nagrinėjamai teritorijai nenumato prievolės parengti projektą ir gauti statybą leidžiantį dokumentą dėl STR 2.02.09:2005 9.5 punkte minimų atraminių sienelių (nesudėtingųjų I ar II grupės statinių) statybos.

Papildomai informuojame, kad pagal Statybos techninio reglamento STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“, 2016-12-02 patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-848 48 punktas numato, kad vykdomas žemės darbus dirvožemio sluoksniu turi būti išsaugomas nustatyta tvarka.

Sklype įgyvendintos Projekte numatytos paviršinių lietaus nuotekų surinkimo priemonės – įrengti infiltraciniai įrenginiai, todėl nėra pagrindo manyti, kad pažeista Statybos įstatymo 18 straipsnio 7 dalies 5 punkto nuostata, dėl reikalavimo užtikrinti trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygas, kurias jie turėjo iki statybos pradžios.

Vadovaujantis Priežiūros įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nurodytų Inspekcijos statybos valstybinės priežiūros funkcijų sąrašu, Inspekcija neįgaliota paspartinti statybos darbų ir neįgaliota vertinti galimos žalos atsiradimo dėl statybos Sklype ar Gretimame sklype.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 4.98 straipsnyje nustatyta, kad savininkas gali reikalauti pašalinti bet kuriuos jo teisės pažeidimus, nors ir nesusijusius su valdymo netekimu. Civilinio kodekso 1.137 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad draudžiama piktnaudžiauti savo teise, t. y. draudžiama įgyvendinti civilines teises tokiu būdu ir priemonėmis, kurios be teisinio pagrindo pažeistų ar varžytų kitų asmenų teises ar įstatymų saugomus interesus ar darytų žalą kitiems asmenims arba prieštarautų subjektinės teisės paskirčiai. Žalos padarymas

kitiems asmenims piktnaudžiaujant teise yra pagrindas taikyti civilinę atsakomybę. Civilinio kodekso 1.138 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad civilines teises įstatymų nustatyta tvarka gina teismas, neviršydamas savo kompetencijos, šioje dalyje nurodytais būdais.

Jei Pareiškėjo teisės yra pažeistos, ar dėl statytojo veiklos Pareiškėjas patyrė žalą, vadovaujantis Civilinio kodekso 4.98, 1.137 ir 1.138 straipsniais, jis teisę Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka kreiptis į teismą.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas: per 1 mėnesį nuo sprendimo gavimo dienos Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, Vilnius), Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo ir Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka.“

5.10. Inspekcija nurodė, kad:

5.10.1. „[...] klausimų, susijusių su statinio statybos vykdymu pažeidžiant statinio projekto, pagal kurį išduotas statybą leidžiantis dokumentas, sprendinius (įskaitant ir reljefo formavimo sprendinius), nagrinėjimas priskirtinas Inspekcijos kompetencijai“, nes:

„Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – Statybos įstatymas) 2 straipsnio atitinkamai 84 ir 90 dalyje apibrėžta, kad: statinys – nekilnojamas daiktas (pastatas arba inžinerinis statinys), turintis laikančiąsias konstrukcijas, kurios visos (ar jų dalis) sumontuotos statybos vietoje atliekant statybos darbus; statybos darbai – darbai, atliekami statant (montuojant, tiesiant) naują, rekonstruojant, remontuojant ar griauinant esamą statinį (žemės kasimo, mūrijimo, betonavimo, montavimo, pamatų ir stogų įrengimo, stalių, apdailos, įrenginių paleidimo ir derinimo). Statybos darbai skirstomi į bendruosius (žemės darbai, statybinių konstrukcijų statybos ir montavimo darbai) ir specialiuosius (kiti statybos darbai). Statybos darbų sritys išvardytos statybos techninio reglamento STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ [patvirtintas Aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. D1-848] 1 priede.

[...] statybos darbais laikytini tik tokie darbai, kurie atliekami statant (montuojant, tiesiant) naują, rekonstruojant, remontuojant ar griauinant statinį (kaip jis apibrėžtas Statybos įstatymo 2 straipsnio 84 dalyje). Statybos sklypo reljefo tvarkymo darbai, atliekami statant statinį, laikytini statybos darbais, kaip jie apibrėžti Statybos įstatymo 2 straipsnio 90 dalyje, ir priskirtini bendriesiems statybos darbams – žemės darbams.“

„Sklypas statinio statybos metu turėtų būti formuojamas remiantis statinio projekto sprendiniais, t. y. statinio projekte, pagal kurį išduotas statybą leidžiantis dokumentas, turėtų būti numatyti reljefo formavimo sprendiniai (atsižvelgiant ir į statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ [patvirtintas Aplinkos ministro 2005 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. D1-338] (toliau – STR 2.02.09:2005) 9.5 papunkčio reikalavimus), užtikrinantys, kad nebus pažeidžiami besiribojančių žemės sklypų savininkų interesai.“

Priežiūros įstatymo „8 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodyta, kad statybos valstybinė priežiūra apima, statybos vykdymo teisėtumo tikrinimą“.

5.10.2. Nebaigto statinio įregistravimas Nekilnojamojo turto registre reiškia, kad „[...] statinio statybos darbai, nustatyti statinio projekte ir teisės aktuose, yra neužbaigti (statyba neužbaigta), todėl Priežiūros įstatymu nustatytos apimties statybos valstybinė priežiūra (pvz., statybos vykdymo teisėtumo tikrinimas) – Inspekcijos kompetencija“, nes:

„Statybos įstatymo 2 straipsnio 27 dalyje apibrėžta, kad nebaigtas statinys – statinys, kurio statybos darbai, nustatyti statinio projekte ir teisės aktuose, yra neužbaigti. Vadovaujantis Statybos įstatymo 39 straipsnio 1 dalies nuostatomis, nebaigtas statyti ar rekonstruoti ypatingasis ar neypatingasis statinys ir daiktinės teisės į jį Nekilnojamojo turto registre (toliau – NTR) registruojamas pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių pagrindu.“

5.10.3. „[...] tik tuo atveju, kai sklypo reljefo formavimas susijęs su statinio (-ių) statyba ir reljefo formavimo sprendiniai numatomi statinio projekte“ Inspekcija tikrina, „[...] ar statybos veiksmai atliekami nustatyta tvarka. Tuo tarpu *a priori* lietaus vandens nuotekų tvarkymo kontrolės

ar žemės sklypo reljefo formavimo klausimai, kai juose nevykdoma statinių statyba – nepriskirtina Inspekcijos kompetencijai“.

5.10.4. „Tam, kad Inspekcijos darbuotojai galėtų pasisakyti dėl sklypo nuolydžio tokia informacija turi būti pateikta projekte ir turi būti po atliktų statybos darbų parengta topografinė nuotrauka.“

5.10.5. „[...] teisės aktai nereglamentuoja maksimalaus gretimų žemės sklypų aukščio skirtumo ties tokių sklypų riba, tačiau privalu vadovautis“: Žemės įstatymo 21 straipsnio 7 punktu, Statybos įstatymo 6 straipsnio 4 dalimi bei „[...] būtina atsižvelgti ir į STR 2.02.09:2005 9.5 papunkčio reikalavimus“.

5.11. „STR 2.02.09:2005 9.5. punkte nustatyta, kad didžiausias sklypo reljefo nuolydis – ne didesnis kaip 12 %. Jei nuolydis viršija šį dydį, jis sumažinamas formuojant sklypo reljefą (pažeminant, paaukštinant, išlyginant reljefo paviršių, įrengiant terasas, atramines sienes ir pan.). [...].

Žemės sklypo formavimas, vykdomas statinio statybos metu, turi būti vykdomas pagal projekto sprendinius.“

Patikrinus Projektą nustatyta, jog „Projektuojant, Žemės sklypo reljefo peraukštėjimas yra išlaikomas“ (projekto bendrojo aiškinamojo rašto 1.1.12 punktą „Žemės sklypo vertikalūs planavimas, paviršių formavimas“ (pdf bylos 70 psl.); „Visais atvejais, užbaigus žemės darbus, žemės paviršiaus lygis turi būti toks, koks buvo iki darbų pradžios, arba pakeistas pagal statinio projekto sprendinius“ (projekto Techninės specifikacijos 1.2.2 punktą „Žemės darbai“ (pdf bylos 76 psl.).

Žemės sklypo vertikaliniame plane Nr. 17.113-TP-SP.B-3 (pdf bylos 89 psl. (žr. 1 pav. (ištrauką) projektuojami sklypo aukščio pokyčiai išlyginant statinio statybos zoną iki 152.00 altitudės, nekeičiant sklypo aukščio žemiau 151.00 altitudės esamos horizontalės, sklypo šiaurinėje dalyje.

Projekto vandentiekio ir nuotekų šalinimo dalyje numatytas paviršinių (lietaus) nuotekų šalinimas tik nuo gyvenamojo namo stogo, jas surenkant numatomu trapu ir išleidžiant į gruntą (1.5 punktą „Paviršinių (lietaus) nuotekų šalinimas“ pdf 137 psl.).

Statybos įstatymo 2 straipsnio atitinkamai 11 ir 46 dalyse nurodyta, kad „11. Esminiai statinio projekto sprendiniai – statinio projekto sprendiniai, kuriais nustatoma statinio vieta žemės sklype (teritorijoje), statinio ar jo dalių paskirtis, statinio laikančiosios konstrukcijos ir jų išdėstymas, statinio išorės matmenys (aukštis, ilgis, plotis ir pan.) ir įgyvendinami specialieji saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai ir (ar) specialieji paveldosaugos reikalavimai; 46. Savavališka statyba – statinio ar jo dalies statyba neturint galiojančio statybą leidžiančio dokumento arba jį turint, bet pažeidžiant esminius statinio projekto sprendinius.“

Remiantis nurodyta reglamentacija, darytina išvada, kad Žemės sklypo reljefo formavimas jį paaukštinant nėra esminis statinio projekto sprendinys; šių statybos darbų atlikimas nelaikytinas savavališka statyba.“

„Nagrinėjamame kontekste, be kita ko, paminėtina ir ta aplinkybė, jog Gretimas sklypas [...] dar iki statybos darbų buvo žemiau Žemės sklypo.“

„Vadovaujantis prie 2023-02-23 Akto Nr. FAK-426 [...] pridėtu statytojo 2023-02-22 paaiškinimu, lietaus vandens surinkimui Žemės sklype įrengtas vietinis lietaus nuotakynas. Statybos darbai baigti 2022 metų rudenį (pagal NTR išrašą statybos pabaigos metai – 2020).

Taip pat Akte Nr. FAK-426 pažymėta, kad „Žemės sklypo paviršiuje Infiltracinio įrenginio vizualiai užfiksuoti nėra galimybės“, todėl minėti inžineriniai tinklai Akte Nr. FAK-426 akte nėra užfiksuoti.“

5.12. „Statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ (toliau – STR 1.05.01:2017) 7 priede nurodyti besiribojančių žemės sklypų (teritorijų) savininkų ar valdytojų rašytinių sutikimų privalomumo atvejai. STR 1.05.01:2017 7 priedo atitinkamai 2.1 ir 2.2 papunkčiuose nurodyta, kad rašytiniai besiribojančių žemės sklypų (teritorijų) savininkų ar valdytojų sutikimai (susitarimai) privalomi statant atraminę sienelę: „2.1. ant

sklypo ribos; 2.2. savo sklype, jei atraminės sienelės bet kurios konstrukcijos bet kurio taško aukštis, matuojamas nuo žemės paviršiaus ties sklypų riba, didesnis už horizontalų atstumą nuo šio taško iki sklypų ribos. Šio punkto reikalavimai taikomi ir tais atvejais, kai šalia yra laisva valstybinė žemė (teritorija).“

Kadangi sklypo reljefas ties sklypu <...>, Vilniuje suformuotas neįrengiant atraminės sienelės, vadovaujantis STR 1.05.01:2017 7 priedu, besiribojančių žemės sklypų savininkų rašytiniai sutikimai neprivalomi.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai

6.1. *Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnis* – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“.

6.2. Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) (toliau – Priežiūros įstatymas):

8 *straipsnis* – „1. Statybos valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija. 2. Statybos valstybinė priežiūra apima: [...]; 2) statybą leidžiančių dokumentų teisėtumo tikrinimą; 3) statybos dalyvių veiksmų atitikties statybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams tikrinimą; 4) statybos vykdymo teisėtumo tikrinimą; [...]; 6) statybos užbaigimo procedūrų atlikimą ir jų teisėtumo tikrinimą; 7) šiame įstatyme nurodytų administracinių aktų išdavimą; [...] 9) asmenų prašymų, skundų, susijusių su statybos procesu, nagrinėjimą; [...]; 13) pažymų apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių teisėtumo tikrinimą; 14) kitus šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nurodytus su statybos valstybine priežiūra susijusius veiksmus.“

11 *straipsnis* – „1. Inspekcija statybos patikrinimus atlieka: [...]; 3) viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų pagrindu; [...].“

25 *straipsnis* – „1. Jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip, skundai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų ir informacijos gavimo dienos. 2. Dėl objektyvių priežasčių šio straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas gali būti pratęsimas iki 20 darbo dienų, apie tai per 5 darbo dienas nuo termino pratęsimo raštu informuojant skundą pateikusį asmenį ir nurodant termino pratęsimo priežastis.“

25¹ *straipsnis* – „1. Skundai, pateikti pagal kompetenciją, nenagrinėjami, esant bent vienam iš šių nurodytų pagrindų: [...]; 7) dėl iki statybą leidžiančių dokumentų išdavimo priimtų sprendimų – jeigu buvo išduotas statybą leidžiantis dokumentas [...]; 8) dėl statybos procese priimtų sprendimų, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodytus sprendimus, teisėtumo – jeigu nuo jų priėmimo iki skundo padavimo praėjo daugiau kaip 6 mėnesiai [...]; 9) dėl statybos teisėtumo, jeigu paaiškėja, kad statybos darbai atlikti daugiau kaip prieš 2 metus iki skundo pateikimo [...]; 10) skundas paduotas dėl pažeidimų vykdant statybą, kai statybos darbams nereikia rengti nei statinio projekto, nei gauti statybą leidžiančio dokumento, išskyrus atvejus, kai: įvyko ar gresia statinio avarija; statinio statyba toje vietoje pagal teisės aktus negalima, jeigu įtariama, kad statant tokį statinį yra pažeistas viešasis interesas; rašytinį sutikimą dėl statybos privaloma gauti iš valstybinės žemės patikėtinio, kai statyba vykdoma valstybinėje žemėje (išskyrus atvejus, kai skundas paduotas dėl inžinerinių statinių – užtvartos (tvoros, aptvaro, diendaržio, voljero), atraminės sienelės, liepto ir plokščio horizontalaus inžinerinio statinio – dėl kurių skundus nagrinėja žemės naudojimo valstybinę kontrolę vykantis viešojo administravimo subjektas (tokiu atveju skundas persiunčiamas nagrinėti pagal kompetenciją); 11) skundas paduotas dėl statybos teisėtumo, negavus bendraturčių sutikimų, kai statybos darbams atlikti turi būti parengtas statinio projektas, bet statybą leidžiančio dokumento gauti neprivaloma, išskyrus atvejus, kai sutikimą reikia gauti iš valstybinės žemės patikėtinio; 12) kitais teisės aktuose numatytais atvejais. [...]. 3. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės paaiškėja pradėjus nagrinėti skundą, skundo nagrinėjimo procedūra nutraukiama. [...].“

6.3. *Viešojo administravimo įstatymo:*

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

10 straipsnis – „4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. [...]. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys. 5. Administraciniame sprendime turi būti nurodyta: [...]; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; [...].“

7. Kiti teisės aktai

7.1. *Statybos ir ūkio subjektų veiklos patikrinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Inspekcijos viršininko 2012 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. IV-53 (redakcija, galiojusi iki 2023 m. gruodžio 31 d.) (toliau – Statybos ir ūkio subjektų veiklos patikrinimo tvarkos aprašas), 5 punktas* – „Inspekcijos atliekamų patikrinimų tikslas – siekiant išvengti galimos reikšmingos žalos ar realaus pavojaus grėsmės valstybei, visuomenei, kitų asmenų interesams ir aplinkai, t. y. teisės aktų saugomiems gėriams, įvertinti statybos dalyvių veiklą ir suteikti jiems metodinę pagalbą.“

7.2. *Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklės), 32 punktas* – „Prašymai ir skundai, išskyrus prašymus ir skundus, į kuriuos Taisyklių 18 punkte nustatyta tvarka galima atsakyti iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus.“

Tyrimo išvados

8. Atsižvelgiant į Pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes, išskirtinos šios skundo dalys:

8.1. dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) vykdant statybos valstybinės priežiūros funkciją;

8.2. dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus).

Tyrimas atliekamas ir tyrimo išvados pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai.

Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) vykdant statybos valstybinės priežiūros funkciją

9. Apibendrinus skundų tyrimo metu gautą informaciją, teisės aktų nuostatas, pacituotas pažymos 6–7 punktuose, susijusias su Inspekcijos pareigūnų veiksmais (neveikimu), vykdant statybos valstybinės priežiūros funkciją, konstatuotina:

9.1. Inspekcija, vadovaudamasi Priežiūros įstatymo 8 straipsnio 1, 2 punktais (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.), atliko statybos valstybinę priežiūrą, kuri, be kita ko, apėmė statybos vykdymo teisėtumo tikrinimą, asmenų prašymų, skundų, susijusių su statybos procesu, nagrinėjimą, konsultacijų ir metodinės pagalbos teikimą, kitus šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nurodytus su statybos valstybine priežiūra susijusius veiksmus (pažymos 6.2 papunktis). Statybos ir ūkio subjektų veiklos patikrinimo tvarkos aprašo (redakcija, galiojusi iki 2023 m. gruodžio 31 d.) 5 punktas

reglamentavo, kad Inspekcijos atliekamų patikrinimų tikslas – siekiant išvengti galimos reikšmingos žalos ar realaus pavojaus grėsmės valstybei, visuomenei, kitų asmenų interesams ir aplinkai, t. y. teisės aktų saugomiems gėriams, įvertinti statybos dalyvių veiklą ir suteikti jiems metodinę pagalbą (pažymos 7.1 papunktis). Priežiūros įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) buvo nustatyta, kad Inspekcija statybos patikrinimus atlieka ir fizinių asmenų skundų pagrindu (pažymos 6.2 papunktis).

9.2. Pareiškėjas 2022 m. birželio 14 d. prašyme Inspekcijai nurodė, jog Žemės sklypo savininkas 2022 m. gegužės mėnesį pradėjo Žemės sklypo „[...] reljefo formavimo darbus“, dėl kurių nuotekos iš aukščiau esančio Žemės sklypo „tekės“ į Pareiškėjui priklausantį žemės sklypą (Gretimą sklypą) bei prašė atlikti patikrinimą (pažymos 5.3 papunktis).

Inspekcijos Departamentas 2022 m. liepos 15 d. raštu Pareiškėjui, be kitos informacijos, nurodė: Žemės sklype įregistruotas gyvenamasis namas (nebaigta statyba), kurio statybai Vilniaus miesto savivaldybės administracija išdavė Leidimą; teisės aktų nuostatas, reglamentuojančius, kad didžiausias sklypo reljefo nuolydis – ne didesnis kaip 12 %, o jei nuolydis viršija šį dydį, jis sumažinamas formuojant sklypo reljefą (paaukštinant, pažeminant, išlyginant reljefo paviršių, įrengiant terasas, atramines sienes ir pan.); teisės aktų nuostatas, kuriomis privaloma vadovautis tvarkant žemės sklypų reljefą; teisės aktų nuostatas, nustatančius, kad žemės darbai teritorijoje, kuriai yra nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, atliekami tik gavus statybą leidžiantį dokumentą ir žemės savininko, naudotojo, valdytojo raštišką pritarimą (kai reikalinga); atskiras statybą leidžiantis dokumentas žemės darbams vykdyti neišduodamas; maksimalus gretimų sklypų aukščio skirtumas ties sklypų riba teisės aktuose nėra reglamentuotas, bei priėmė sprendimą nutraukti Pareiškėjo skundo nagrinėjimą (pažymos 5.3 papunktis).

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad klausimų dėl žemės sklypo reljefo formavimo nagrinėjimas, jeigu sklypo reljefo formavimas susijęs su statinio statyba ir reljefo formavimo sprendiniai numatomi statinio projekte, priskiriamas Inspekcijos kompetencijai, nes, kaip nurodė Inspekcija, statybos valstybinė priežiūra, kurią vykdo Inspekcija, apima ir nebaigto statyti statinio, įregistruoto Nekilnojamojo turto registre, statybos vykdymo teisėtumo tikrinimą. Pažymėtina ir tai, kad Inspekcijos kompetencijai priskirtini ir klausimų, susijusių su statinio statybos vykdymu pažeidžiant statinio projekto, pagal kurį išduotas statybą leidžiantis dokumentas, sprendinius, taip pat ir reljefo formavimo sprendinius, nagrinėjimas (pažymos 5.10.1–5.10.3 papunkčiai).

Taigi, įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, darytina išvada, kad Inspekcijos Departamentas, gavęs Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašymą ir nustatęs, jog žemės tvarkymo darbai formuojant Žemės sklypo reljefą yra susiję su statinių statyba (Žemės sklype įregistruotas nebaigtas statyti gyvenamasis namas, kurio statybai išduotas Leidimas), nesiėmė jo kompetencijai priskirtų veiksmų ir neatliko statybos darbų patikrinimo Žemės sklype.

9.3. Inspekcijos Departamentas 2023 m. vasario 22 d. atliko statybos darbų patikrinimą Žemės sklype ir 2023 m. vasario 23 d. surašė Aktą Nr. FAK-426. Apie patikrinimo metu nustatytas aplinkybes Pareiškėjas informuotas Inspekcijos Departamento 2023 m. kovo 22 d. raštu, nurodant: Žemės sklypas yra netolygaus reljefo teritorijoje, Žemės sklypo savininkas patikrinimo metu paaiškino, kad Žemės sklype yra įrengtas paviršinių lietaus nuotekų infiltracinis įrenginys ir vamzdynas bei kad Gretimame sklype (Pareiškėjui priklausantis žemės sklypas) reljefo paviršinis sluoksnis nukastas ir papildomai įgilintas; Žemės sklype gyvenamojo namo, kuriam išduotas Leidimas, statyba vyksta be esminių nukrypimų nuo Projekto; Žemės sklype atliktiems reljefo formavimo darbams projektas ir statybą leidžiantis dokumentas – neprivalomi (pažymos 5.5 papunktis).

Inspekcijos Departamentas 2023 m. birželio 14 d. pakartotinai atliko statybos darbų patikrinimą Žemės sklype (pakartotinio patikrinimo metu vertino: Žemės sklype atliktų žemės darbų atitiktį Projekto sprendiniams; ar teritorijoje, kurioje yra Žemės sklypas ir Gretimas sklypas, yra įrengti komunaliniai ar vietiniai lietaus nuotakynai) ir 2023 m. birželio 15 d. surašė Aktą Nr. FAK-1258. Apie pakartotinio patikrinimo rezultatus Pareiškėjas informuotas Inspekcijos Departamento 2023 m. birželio 21 d. raštu, nurodant: Žemės sklype įgyvendintos Projekte numatytos paviršinių lietaus nuotekų surinkimo priemonės – įrengti infiltraciniai įrenginiai, todėl nėra pagrindo manyti,

kad pažeista Statybos įstatymo 18 straipsnio 7 dalies 5 punkto nuostata dėl reikalavimo užtikrinti trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygas, kurias jie turėjo iki statybos pradžios; Žemės sklypui nėra nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, vadovaujantis STR 2.02.09:2005 1.2.3 papunkčiu – žemės darbams atlikti Žemės sklypui statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas (pažymos 5.9 papunktis).

Taigi, įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, darytina išvada, kad Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašyme ir 2023 m. sausio 9 d. skunde nurodytos aplinkybės, susijusios su Žemės sklypo „reljefo formavimu“ bei nuotekomis, išsamiai įvertintos ir Inspekcijos Departamento išvada, jog Žemės sklype įgyvendintos Projekte numatytos paviršinių lietaus nuotekų surinkimo priemonės – įrengti infiltraciniai įrenginiai, todėl nėra pagrindo manyti, kad pažeista Statybos įstatymo 18 straipsnio 7 dalies 5 punkto nuostata dėl reikalavimo užtikrinti trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygas, kurias jie turėjo iki statybos pradžios, pateikta tik Inspekcijos Departamentui 2023 m. birželio 14 d. atlikus pakartotinį statybos darbų patikrinimą Žemės sklype, t. y. praėjus metams nuo Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašymo gavimo Inspekcijoje.

10. Atsižvelgiant į tai, kad:

10.1. Inspekcijos Departamentas, gavęs Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašymą ir nustatęs, jog žemės tvarkymo darbai formuojant Žemės sklypo reljefą galimai yra susiję su statinių statyba (Žemės sklype įregistruotas nebaigtas statyti gyvenamasis namas, kurio statybai išduotas Leidimas), nesiėmė jo kompetencijai priskirtų veiksmų ir neatliko statybos patikrinimo Žemės sklype (pažymos 9.2 papunktis),

10.2. Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašyme ir 2023 m. sausio 9 d. skunde nurodytos aplinkybės, susijusios su Žemės sklypo „reljefo formavimu“ bei nuotekomis, išsamiai įvertintos ir Inspekcijos Departamento išvada, jog Žemės sklype įgyvendintos Projekte numatytos paviršinių lietaus nuotekų surinkimo priemonės – įrengti infiltraciniai įrenginiai, todėl nėra pagrindo manyti, kad pažeista Statybos įstatymo 18 straipsnio 7 dalies 5 punkto nuostata dėl reikalavimo užtikrinti trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygas, kurias jie turėjo iki statybos pradžios, pateikta tik Inspekcijos Departamentui 2023 m. birželio 14 d. atlikus pakartotinį statybos darbų patikrinimą Žemės sklype, t. y. praėjus metams nuo Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašymo gavimo Inspekcijoje (pažymos 9.3 papunktis),

skundo dalis dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), vykdant statybos valstybinės priežiūros funkciją, pripažintina pagrįsta.

Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus)

11. Apibendrinus skundų tyrimo metu gautą informaciją, teisės aktų nuostatas, pacituotas pažymos 6–7 punktuose, susijusias su Inspekcijos pareigūnų veiksmais (neveikimu) nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus), konstatuotina:

11.1. Inspekcijoje prašymai (skundai) nagrinėjami vadovaujantis Priežiūros įstatymo (pažymos 6.2 papunktis), Viešojo administravimo įstatymo (pažymos 6.3 papunktis) ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių (pažymos 7.2 papunktis) nuostatomis.

Priežiūros įstatymo 25 straipsnio 1, 2 dalys (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) reglamentavo, jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip, skundai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų ir informacijos gavimo dienos; dėl objektyvių priežasčių pirmiau minėtas terminas gali būti pratęsiamas iki 20 darbo dienų, apie tai per 5 darbo dienas nuo termino pratęsimo raštu informuojant skundą pateikusį asmenį ir nurodant termino pratęsimo priežastis (pažymos 6.2 papunktis).

Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 32 punktą nustato, kad prašymai ir skundai išnagrinėjami per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus (pažymos 7.2 papunktis). Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalis reglamentuoja, kad viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi

priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos, o kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų apie tai informuodamas asmenį, pateikęs prašymą ar skundą. Pagal minėto straipsnio 5 dalies 7 punkto nuostatas, administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką (pažymos 6.3 papunktis).

11.2. Pareiškėjas 2022 m. birželio 14 d. prašyme (Inspekcijoje gautas 2022 m. birželio 15 d.) nurodė, kad Žemės sklypo savininkas 2022 m. gegužės mėnesį pradėjo žemės sklypo „[...] reljefo formavimo darbus“, kad nuotekos iš aukščiau esančio Žemės sklypo galimai „tekės“ į Pareiškėjui priklausančią žemės sklypą (Gretimą sklypą), bei prašė atlikti patikrinimą (pažymos 5.1.1, 5.3 papunkčiai).

Inspekcijos Departamentas 2022 m. liepos 15 d. raštu Pareiškėjui nurodė (pagrįsdamas teisės aktų nuostatomis): Žemės sklype įregistruotas gyvenamasis namas (nebaigta statyba), kurio statybai Vilniaus miesto savivaldybės administracija yra išdavusi Leidimą; didžiausias sklypo reljefo nuolydis – ne didesnis kaip 12 %; žemės darbai teritorijoje, kuriai yra nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, atliekami tik gavus statybą leidžiantį dokumentą ir žemės savininko, naudotojo, valdytojo raštišką pritarimą (kai reikalinga) bei kad atskiras statybą leidžiantis dokumentas žemės darbams vykdyti neišduodamas; maksimalus gretimų sklypų aukščio skirtumas ties sklypų riba teisės aktuose nėra reglamentuotas; išsamią pateikto atsakymo (priimto sprendimo) apskundimo tvarką bei, atsižvelgdamas į tai, kad yra Leidimas, priėmė sprendimą – nutraukti Pareiškėjo skundo nagrinėjimą (pažymos 5.3 papunktis).

Priežiūros įstatymo 25¹ straipsnio 1, 3 dalių nuostatose (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) nustatyti pagrindai, kuriems esant skundas, pateiktas pagal kompetenciją, nenagrinėjamas arba skundo nagrinėjimas nutraukiamas, pvz.: dėl iki statybą leidžiančių dokumentų išdavimo priimtų sprendimų – jeigu buvo išduotas statybą leidžiantis dokumentas; dėl statybos teisėtumo, jeigu paaiškėja, kad statybos darbai atlikti daugiau kaip prieš 2 metus iki skundo pateikimo; skundas paduotas dėl pažeidimų vykdant statybą, kai statybos darbams nereikia rengti nei statinio projekto, nei gauti statybą leidžiančio dokumento ir kt. (pažymos 6.2 papunktis). Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5 punkte nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (pažymos 6.3 papunktis).

Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, darytina išvada, kad Inspekcijos Departamentas 2022 m. liepos 15 d. rašte priėmė sprendimą nutraukti Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. skundo nagrinėjimą, nes yra išduotas Leidimas, tačiau, kaip tai reglamentuota Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5 punkte, nenurodė teisinio pagrindo (konkretaus Priežiūros įstatymo 25¹ straipsnyje (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) nustatyto skundų nagrinėjimo nutraukimo pagrindo), kuriuo vadovaujantis toks sprendimas buvo priimtas. Tai, kad Pareiškėjui nebuvo nurodyta teisinė argumentacija, kurios pagrindu Inspekcijos Departamentas nutraukė Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašymo nagrinėjimą, bei kad 2022 m. birželio 14 d. prašymo nagrinėjimas „nutrauktas netinkamai“, pripažino ir Inspekcija (pažymos 5.4 papunktis).

Pažymėtina, kad Inspekcijos Departamentas atsakymą į Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašymą, Inspekcijoje gautą 2022 m. birželio 15 d., pateikė 2022 m. liepos 15 d. raštu, t. y. per Priežiūros įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) nustatytą 20 darbo dienų terminą (pažymos 6.2 papunktis).

Inspekcijos Departamentas 2022 m. liepos 15 d. rašte, kaip tai reglamentuota Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 7 punkte (pažymos 6.3 papunktis), nurodė išsamią pateikto atsakymo (priimto sprendimo) apskundimo tvarką.

11.3. Inspekcijoje nebuvo gauti Pareiškėjo 2022 m. rugpjūčio 25 d. ir 2022 m. rugsėjo 8 d. skundai, pateikti el. paštu <...>, nes, kaip nurodė Inspekcija, viešai prieinamuose kontaktuose oficialus Inspekcijos elektroninio pašto adresas nurodytas – <...>. El. pašto adresas <...>, kuriuo Pareiškėjas siuntė 2022 m. rugpjūčio 25 d. ir 2022 m. rugsėjo 8 d. skundus, yra skirtas automatiškai

siunčiamais pranešimams, kuriuo teikiant atsakymus pareiškėjams, be kitos informacijos, yra nurodoma: „Prašome neatsakinėti į šį laišką, nes pranešimas siunčiamas automatiškai iš Dokumentų valdymo informacinės sistemos „Avilyš“ (pažymos 5.2 papunktis).

11.4. Pareiškėjas Inspekcijos Departamentui 2023 m. sausio 9 d. pateikė skundą (Inspekcijoje gautas 2023 m. sausio 9 d.) dėl Inspekcijos Departamento 2022 m. liepos 15 d. rašte priimto sprendimo nutraukti 2022 m. birželio 14 d. prašymo nagrinėjimą. Pareiškėjas 2023 m. sausio 12 d. prašymais (Inspekcijoje gauti 2023 m. sausio 12 d.) pateikė papildomus dokumentus (nuotraukas), būtinus 2023 m. sausio 9 d. skundo nagrinėjimui (toliau 2023 m. sausio 9 d. skundas ir 2023 m. sausio 12 d. prašymai kartu – 2023 m. sausio 9 d. skundas) (pažymos 5.1.2, 5.5 papunkčiai).

Pareiškėjas 2023 m. sausio 9 d. skunde nurodė: 2022 m. birželio 14 d. prašymas išnagrinėtas pažeidžiant Priežiūros įstatymo nuostatas; Inspekcijos Departamento 2022 m. liepos 15 d. rašte neatsakyta į klausimus, ar Žemės klypo savininkas, „[...] formuodamas savo sklypą, po 2020 m. vasario 3 d.“ nepažeidė Žemės įstatymo ir STR 2.02.09:2005 nuostatų; Inspekcijos Departamento Vyriausioji specialistė neatvyko į vietą dėl patikrinimo atlikimo, neatsakė į el. paštu pateiktus prašymus, su ja nebuvo galima susisiekti telefonu (pažymos 5.5 papunktis).

Pareiškėjas 2023 m. sausio 9 d. skunde prašė: patikrinti 2023 m. sausio 9 d. skunde nurodytas aplinkybes; įvertinti Inspekcijos Departamento Vyriausiosios specialistės, nagrinėjusios 2022 m. birželio 14 d. prašymą, veiksmus; „[...] atlikti ne „formalų“, o deramą“ 2022 m. birželio 14 d. prašymo tyrimą (pažymos 5.5 papunktis).

Inspekcijos Departamentas 2023 m. kovo 22 d. raštu Pareiškėją, be kita ko, informavo (pagrįsdamas teisės aktų nuostatomis): Vilniaus miesto savivaldybės administracija yra pritarusi Projekto sprendiniams bei išdavusi Leidimą gyvenamojo namo statybai; IS „Infostatyba“ 2019 m. liepos 17 d. ir 2020 m. kovo 3 d. registruotos pažymos apie Statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio Projekto sprendinių, kuriomis konstatuota, kad gyvenamojo namo statyba vyksta be esminių nukrypimų nuo esminių Projekto sprendinių; Žemės sklype registruotas gyvenamasis namas (nebaigta statyba); Žemės sklypui nėra nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, todėl žemės darbams atlikti statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas; Projekto aiškinamajame rašte numatyta: „susidariusios paviršinės (lietaus) nuotekos nuo gyvenamojo namo stogo numatomo trapo bus surenkamos ir išleidžiamos į gruntą“; apie Inspekcijos Departamento 2023 m. vasario 22 d. atliktą statybos darbų Žemės sklype patikrinimą bei jo metu nustatytas aplinkybes (patikrinimo metu statybos darbai nevyko); Žemės sklypas yra netolygaus reljefo teritorijoje; šiaurinėje pusėje esančiame žemės sklype <...> reljefo paviršinis sluoksnis nukastas ir papildomai įgilintas; Žemės sklypo savininkas patikrinimo metu paaiškino, kad Žemės sklypo šiaurinėje dalyje yra įrengtas paviršinių lietaus nuotekų infiltracinis šulynys ir vamzdynas (pažymos 5.5 papunktis).

Inspekcijos Departamentas, atsižvelgdamas į tai, kad gyvenamojo namo, kuriam išduotas Leidimas, statyba vyksta be esminių nukrypimų nuo Projekto, o Žemės sklype galimai atliktiems reljefo formavimo darbams projektas ir statybą leidžiantis dokumentas – neprivalomi, vadovaudamasis Priežiūros įstatymo 25¹ straipsnio 1 dalies 10 punktu bei 3 dalimi (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.), nustačiusia, kad skundo nagrinėjimas nutraukiamas, jeigu skundas paduotas dėl pažeidimų vykdant statybą, kai statybos darbams nereikia rengti nei statinio projekto, nei gauti statybą leidžiančio dokumento, išskyrus atvejus, kai: įvyko ar gresia statinio avarija; statinio statyba toje vietoje pagal teisės aktus negalima, jeigu įtariama, kad statant tokį statinį yra pažeistas viešasis interesas ir kt. (pažymos 6.2 papunktis), nutraukė Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašymo ir 2023 m. sausio 9 d. skundo nagrinėjimą bei nurodė išsamiai pateikto atsakymo (priimto sprendimo) apskundimo tvarką (pažymos 5.5 papunktis).

Inspekcijos Departamentas 2023 m. kovo 22 d. raštu Pareiškėją taip pat informavo (pagrįsdamas teisės aktų nuostatomis): kaip (koku būdu) Pareiškėjas galėtų ginti savo pažeistas teisės, jeigu jis mano, kad jo teisės yra pažeistos ir (arba) jis patyrė žalą; skundai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų; dėl objektyvių priežasčių 20 darbo dienų terminas gali būti pratęsiamas iki 20 darbo dienų, apie tai informuojant asmenį, pateikusį skundą; paaiškino dėl Pareiškėjo Inspekcijai pateiktų skundų (prašymų) registravimo; paaiškino

priežastis, dėl kurių Inspekcijos Departamento atsakymas pateikiamas vėliau nei per 20 darbo dienų; nurodė išsamiai pateikto atsakymo (priimto sprendimo) apskundimo tvarką (pažymos 5.5 papunktis).

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad Pareiškėjo 2023 m. sausio 9 d. skunde nurodytos aplinkybės, kiek tai susiję su prašymu Inspekcijos Departamentui atlikti statybos darbų Žemės sklype patikrinimą ir įvertinti, ar Žemės sklypo savininkas, „formuodamas savo sklypą“, nepažeidė teisės aktų reikalavimų (toliau – aplinkybės, susijusios su statybos valstybine priežiūra), turėjo būti (buvo) nagrinėjamos vadovaujantis Priežiūros įstatymo (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) nuostatomis, o 2023 m. sausio 9 d. skunde nurodytos aplinkybės, sietinos su Inspekcijos Departamento Vyriausiosios specialistės, nagrinėjusios Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašymą, veiksmais (neveikimu), vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis.

Įvertinus Inspekcijos Departamento 2023 m. kovo 22 d. rašto turinį, pažymėtina, kad Inspekcijos Departamentas Pareiškėjo 2023 m. sausio 9 d. skundo nagrinėjimo metu (dėl aplinkybių, susijusių su statybos valstybine priežiūra), t. y. 2023 m. vasario 22 d., atliko statybos darbų Žemės sklype patikrinimą, surašė Aktą Nr. FAK-426 ir, atsižvelgdamas į tai, kad gyvenamojo namo, kuriam išduotas Leidimas, statyba vyksta be esminių nukrypimų nuo Projekto, į tai, kad Žemės sklype atliktiems reljefo formavimo darbams projektas ir statybą leidžiantis dokumentas neprivalomi, vadovaudamasis Priežiūros įstatymo 25¹ straipsnio 1 dalies 10 punktu bei 3 dalimi (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.), nutraukė Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašymo ir 2023 m. sausio 9 d. skundo nagrinėjimą.

Tačiau Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad Inspekcijos Departamentas 2023 m. kovo 22 d. rašte nesuteikė Pareiškėjui išsamios informacijos dėl jo 2023 m. sausio 9 d. skunde nurodytų aplinkybių, susijusių su nuotekų šalinimu Žemės sklype (pažymos 5.5 papunktis). Minėta informacija Pareiškėjui buvo pateikta tik Inspekcijos Departamento 2023 m. birželio 21 d. raštu, kai Inspekcijos Departamentas 2023 m. birželio 14 d. atliko pakartotinį statybos darbų patikrinimą Žemės sklype (pažymos 5.9 papunktis). Pažymėtina ir tai, kad Inspekcijos Departamentas 2023 m. kovo 22 d. rašte nepasisakė dėl Pareiškėjo 2023 m. sausio 9 d. skunde nurodytų aplinkybių, susijusių su Inspekcijos Departamento Vyriausiosios specialistės, nagrinėjusios Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašymą, veiksmais (neveikimu), neinformavo Pareiškėjo apie tai, kad jo 2022 m. rugpjūčio 25 d. ir 2022 m. rugsėjo 8 d. skundai, Inspekcijai pateikti el. paštu <...>, Inspekcijoje nebuvo gauti (pažymos 5.5 papunktis).

Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintas išsamumo principas, reiškiantis, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (pažymos 6.3 papunktis).

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, į tai, kad Inspekcijos Departamentas 2023 m. kovo 22 d. rašte nesuteikė Pareiškėjui išsamios informacijos dėl visų Pareiškėjo 2023 m. sausio 9 d. skunde nurodytų aplinkybių, darytina išvada, kad Inspekcijos Departamentas Pareiškėjo 2023 m. sausio 9 d. skundo nagrinėjimo metu nesivadovavo Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintu išsamumo principu.

Pabrėžtina, kad Inspekcijos Departamentas atsakymą į Pareiškėjo 2023 m. sausio 9 d. skundą pateikė 2023 m. kovo 22 d. raštu, t. y. nepažeisdamas Priežiūros įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) nustatyto 20 darbo dienų termino (terminas skaičiuojamas nuo visų dokumentų, t. y. 2023 m. vasario 23 d. Akto Nr. FAK-4263, gavimo (surašymo) (pažymos 5.5, 6.2 papunkčiai).

Pažymėtina, kad Inspekcijos Departamentas, kaip tai reglamentuoja Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 7 punktas (pažymos 6.3 papunktis), 2023 m. kovo 22 d. rašte nurodė išsamiai pateikto atsakymo (priimto sprendimo) apskundimo tvarką (pažymos 5.5 papunktis).

Inspekcija Seimo kontrolierei nurodė, kad Inspekcijos Departamento Vyriausioji specialistė, nagrinėjusi Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. skundą ir parengusi Inspekcijos Departamento 2022 m. liepos 15 d. raštą, „[...] įspėta tinkamai ir pilna apimtimi argumentuoti priimamus sprendimus“ o 2022 m. liepos 15 d. rašte priimtą sprendimą pasirašiusi Inspekcijos Departamento Trečiojo statybos priežiūros skyriaus vedėja O. S. Inspekcijoje nebedirba“ (pažymos 5.4 papunktis).

11.5. Pareiškėjas 2023 m. vasario 3 d. skunde ir 2023 m. vasario 3 d. prašymuose (Inspekcijoje gauti 2023 m. vasario 3 d.) (toliau visi kartu – 2023 m. vasario 3 d. skundai) skundėsi dėl negauto atsakymo į pateiktą 2023 m. sausio 9 d. skundą, prašė paaiškinti dėl jo pateiktų prašymų (skundų) registravimo, informuoti, per kiek laiko Inspekcijos Departamentas turi pateikti atsakymą į skundą (pažymos 5.1.2, 5.5 papunkčiai). Pareiškėjas 2023 m. vasario 17 d. skunde (Inspekcijoje gautas 2023 m. vasario 17 d.) prašė informuoti apie 2023 m. sausio 9 d. skundo nagrinėjimą (pažymos 5.1.2, 5.5 papunkčiai).

Inspekcija informavo, kad į pirmiau minėtus Pareiškėjo skundus (prašymus) atsakyta Inspekcijos Departamento 2023 m. kovo 22 d. raštu ir 2023 m. kovo 30 d. raštu (pažymos 5.5 papunktis).

Kaip jau buvo minėta šios pažymos 11.4 papunktyje, Inspekcijos Departamentas 2023 m. kovo 22 d. raštu Pareiškėją informavo (pagrįsdamas teisės aktų nuostatomis): kaip (koku būdu) Pareiškėjas galėtų ginti savo pažeistas teisės, jeigu jis mano, kad jo teisės yra pažeistos ir (arba) jis patyrė žalą; jog skundai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų; dėl objektyvių priežasčių 20 darbo dienų terminas gali būti pratęsiamas iki 20 darbo dienų, apie tai informuojant asmenį, pateikusį skundą; dėl Pareiškėjo Inspekcijos Departamentui pateiktų skundų (prašymų) registracijos; apie priežastis, dėl kurių Inspekcijos Departamento atsakymas pateikiamas vėliau nei per 20 darbo dienų, nurodė išsamią pateikto atsakymo (priimto sprendimo) apskundimo tvarką (pažymos 5.5 papunktis).

Inspekcijos Departamentas 2023 m. kovo 30 d. raštu Pareiškėjui nurodė: jog į jo 2023 m. sausio 9 d. skundą bei 2023 m. vasario 3 d. skundus atsakyta Inspekcijos Departamento 2023 m. kovo 22 d. raštu bei nurodė išsamią pateikto atsakymo apskundimo tvarką (pažymos 5.5 papunktis).

Įvertinus Pareiškėjo 2023 m. vasario 3 d. skundų ir 2023 m. vasario 17 d. skundo turinius, Inspekcijos Departamento 2023 m. kovo 22 d. rašto bei 2023 m. kovo 30 d. rašto turinius, konstatuotina, kad Pareiškėjui buvo suteikta prašoma informacija, t. y. buvo paaiškinta dėl Inspekcijos Departamentui pateiktų skundų (prašymų) registracijos, dėl skundų nagrinėjimo terminų.

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad atsakymus į Pareiškėjo 2023 m. vasario 3 d. skundus ir 2023 m. vasario 17 d. skundą Inspekcijos Departamentas 2023 m. kovo 22 d. raštu ir 2023 m. kovo 30 d. raštu pateikė vėliau nei per 20 darbo dienų (pažymos 5.5 papunktis), t. y. nesivadovaudamas Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalies nuostatomis, nustatančiomis, kad skundai (prašymai) turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo gavimo (pažymos 6.3 papunktis). Pažymėtina, kad Pareiškėjo 2023 m. vasario 3 d. skundų ir 2023 m. vasario 17 d. skundo nagrinėjimo metu nebuvo vadovaujama ir Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalies nuostatomis, nustatančiomis, kad dėl objektyvių priežasčių skundų (prašymų) nagrinėjimo terminas gali būti pratęsiamas iki 10 darbo dienų apie tai informuojant skundą (prašymą) pateikusį asmenį (pažymos 6.3 papunktis), nes Pareiškėjas nebuvo informuotas apie minėtų skundų (prašymų) nagrinėjimo termino pratęsimą (pažymos 5.8 papunktis).

Inspekcijos Departamentas 2023 m. kovo 22 d. rašte ir 2023 m. kovo 30 d. rašte, kaip reglamentuoja Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 7 punktą (pažymos 6.3 papunktis), nurodė išsamią pateiktų atsakymų apskundimo tvarką (pažymos 5.5 papunktis).

Inspekcija Seimo kontrolieriui nurodė, kad Inspekcijos darbuotojams nuolat primenama pareiga laikytis teisės aktų nustatytos tvarkos ir terminų, tačiau pastarųjų laikytis, esant kritinei situacijai dėl darbuotojų trūkumo ir didelio darbo krūvio Inspekcijos Departamente ne visada įmanoma (pažymos 5.8 papunktis).

11.6. Pareiškėjas 2023 m. kovo 20 d. skunde (Inspekcijoje gautas 2023 m. kovo 20 d.) skundėsi dėl negaunamo atsakymo į 2023 m. sausio 9 d. skundą bei prašė informuoti apie 2023 m. sausio 9 d. skundo nagrinėjimą (pažymos 5.1.2, 5.5 papunkčiai).

Inspekcijos Departamentas 2023 m. kovo 30 d. raštu Pareiškėjui nurodė: atsakymas į Pareiškėjo 2023 m. sausio 9 d. skundą pateiktas Inspekcijos Departamento 2023 m. kovo 22 d. raštu; išsamią pateikto atsakymo apskundimo tvarką (pažymos 5.5 papunktis).

Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, darytinos išvados: Inspekcijos Departamentas 2023 m. kovo 30 d. raštu suteikė Pareiškėjui jo 2023 m. kovo 20 d. skunde prašytą informaciją; atsakymą

2023 m. kovo 30 d. raštu pateikė per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje (pažymos 6.3 papunktis) nustatytą 20 darbo dienų terminą; kaip tai reglamentuoja Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 7 punktas (pažymos 6.3 papunktis), nurodė išsamiai pateikto atsakymo apskundimo tvarką.

11.7. Pareiškėjas 2023 m. kovo 8 d. skunde (Inspekcijoje gautas 2023 m. kovo 8 d.) skundėsi dėl negaunamo atsakymo į 2023 m. sausio 9 d. skundą bei prašė informuoti apie 2023 m. sausio 9 d. skundo nagrinėjimą (pažymos 5.1.2, 5.5 papunkčiai).

Inspekcija nurodė, kad atsakymas į Pareiškėjo 2023 m. kovo 8 d. skundą pateiktas Inspekcijos Departamento 2023 m. kovo 22 d. raštu (rašto turinys nurodytas pažymos 11.4, 11.5 papunkčiuose) ir 2023 m. kovo 30 d. raštu (rašto turinys nurodytas pažymos 11.5, 11.6 papunkčiuose).

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad Inspekcijos Departamento 2023 m. kovo 22 d. rašte ir 2023 m. kovo 30 d. rašte nebuvo nurodyta, jog minėtais raštais atsakoma ir į Pareiškėjo 2023 m. kovo 8 d. skundą (pažymos 5.5 papunktis).

Tačiau, atsižvelgus į tai, kad Pareiškėjas 2023 m. kovo 8 d. skunde, kaip ir 2023 m. kovo 20 d. skunde, skundėsi dėl negauto atsakymo į jo 2023 m. sausio 9 d. skundą bei prašė informuoti apie 2023 m. sausio 9 d. skundo nagrinėjimą, į tai, kad atsakymą į Pareiškėjo 2023 m. kovo 20 d. skundą Inspekcijos Departamentas pateikė 2023 m. kovo 30 d. raštu, rekomendacija pakartotinai išnagrinėti Pareiškėjo 2023 m. kovo 8 d. skundą neteiktina.

11.8. Pareiškėjas 2023 m. balandžio 3 d. prašyme (Inspekcijoje gautas 2023 m. balandžio 3 d.) prašė pateikti Akto Nr. FAK-426 kopiją, o atsakius pateikti Akto Nr. FAK-426 kopiją, informuoti, dėl kokių priežasčių (pažymos 5.1.3, 5.6 papunkčiai). Pareiškėjas 2023 m. balandžio 4 d. prašyme (Inspekcijoje gautas 2023 m. balandžio 4 d.) prašė paaiškinti: „[...] ką ketinate svarstyti ir kokių įstatymu remiantis tai darysite suteikdami, mano prašymui pateikti Aktą Nr. FAK-4263. Gal vėl nagrinėsite 40 dienų“ (pažymos 5.1.3, 5.6 papunkčiai).

Inspekcija, atsakydama į pirmiau nurodytus Pareiškėjo prašymus, 2023 m. balandžio 6 d. raštu pateikė Pareiškėjui Akto Nr. FAK-426 nuorašą, informavo, kuo vadovaujantis Aktas Nr. FAK-426 Pareiškėjui pateiktas nuasmenintas, bei nurodė išsamiai pateikto atsakymo apskundimo tvarką (pažymos 5.6 papunktis).

Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, darytinos išvados: Inspekcija 2023 m. balandžio 6 d. raštu Pareiškėjui pateikė jo 2023 m. balandžio 3 d. prašyme ir 2023 m. balandžio 4 d. prašyme prašyto dokumento nuorašą; atsakymą pateikė per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje (pažymos 6.3 papunktis) nustatytą 20 darbo dienų terminą; kaip tai reglamentuoja Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5 punktas (pažymos 6.3 papunktis), nurodė išsamiai pateikto atsakymo apskundimo tvarką.

12. Atsižvelgiant į tai, kad:

12.1. Inspekcijos Departamentas Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašymo nagrinėjimo metu nesivadovavo Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5 punkto nuostatomis, nes 2022 m. liepos 15 d. rašte priėmė sprendimą nutraukti Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. skundo nagrinėjimą, tačiau nenurodė teisinio pagrindo (konkretaus Priežiūros įstatymo 25¹ straipsnyje (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) nustatyto skundų nagrinėjimo nutraukimo pagrindo), kuriuo vadovaujantis toks sprendimas buvo priimtas (pažymos 11.2 papunktis),

12.2. Inspekcijos Departamentas Pareiškėjo 2023 m. sausio 9 d. skundo nagrinėjimo metu nesivadovavo Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintu išsamumo principu, nes 2023 m. kovo 22 d. rašte nepasisakė dėl visų Pareiškėjo 2023 m. sausio 9 d. skunde nurodytų aplinkybių (neįvertino Inspekcijos Departamento Vyriausiosios specialistės, nagrinėjusios Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašymą, veiksmų (neveikimo), neinformavo Pareiškėjo apie tai, kad jo 2022 m. rugpjūčio 25 d. ir 2022 m. rugsėjo 8 d. skundai, Inspekcijai pateikti el. paštu <...>, Inspekcijoje nebuvo gauti, nepasisakė dėl aplinkybių, susijusių su vandentiekiu ir nuotekų šalinimu Žemės sklype (pažymos 11.4 papunktis),

12.3. Inspekcijos Departamentas Pareiškėjo 2023 m. vasario 3 d. skundų ir 2023 m. vasario 17 d. skundo nagrinėjimo metu nesivadovavo Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalies

nuostatomis, nes nepateikė atsakymo per 20 darbo dienų nuo jų gavimo Inspekcijoje bei neinformavo Pareiškėjo apie jo 2023 m. vasario 3 d. skundų ir 2023 m. vasario 17 d. skundo nagrinėjimo termino pratęsimą (pažymos 11.5 papunktis),

skundo dalis dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus) pripažintina pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI

13. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo dalį dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) vykdant statybos valstybinę priežiūrą pripažinti pagrįsta.

14. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo dalį dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus) pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

15. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė rekomenduoja Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos:

15.1. atkreipti dėmesį į tai, kad Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento pareigūnai, nagrinėdami Pareiškėjo prašymus (skundus), nesivadovavo:

15.1.1. Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5 punkto nuostatomis, nes 2022 m. liepos 15 d. rašte priėmė sprendimą nutraukti Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. skundo nagrinėjimą, tačiau nenurodė teisinio pagrindo (konkreto Priežiūros įstatymo 25¹ straipsnyje (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) nustatyto skundų nagrinėjimo nutraukimo pagrindo), kuriuo vadovaujantis toks sprendimas buvo priimtas (pažymos 12.1 papunktis);

15.1.2. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintu išsamumo principu, nes 2023 m. kovo 22 d. rašte nepasisakė dėl visų Pareiškėjo 2023 m. sausio 9 d. skunde nurodytų aplinkybių (pažymos 12.2 papunktis);

15.1.3. Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalies nuostatomis, nes atsakymus į Pareiškėjo 2023 m. vasario 3 d. skundus ir 2023 m. vasario 17 d. skundą pateikė 2023 m. kovo 22 d. raštu ir 2023 m. kovo 30 d. raštu, t. y. vėliau nei per 20 darbo dienų, bei neinformavo Pareiškėjo apie minėtų skundų (prašymų) nagrinėjimo termino pratęsimą (pažymos 12.3 papunktis);

15.2. atkreipti dėmesį į tai, kad Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašyme ir 2023 m. sausio 9 d. skunde nurodytos aplinkybės, susijusios su Žemės sklypo „reljefo formavimu“ bei nuotekomis, išsamiai įvertintos ir Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento pareigūnų išvada, jog nėra pagrindo manyti, kad pažeista Statybos įstatymo 18 straipsnio 7 dalies 5 punkto nuostata dėl reikalavimo užtikrinti trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygas, kurias jie turėjo iki statybos pradžios, pateikta tik Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos Inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamentui 2023 m. birželio 14 d. atlikus pakartotinį statybos darbų patikrinimą Žemės sklype, t. y. praėjus metams nuo Pareiškėjo 2022 m. birželio 14 d. prašymo gavimo (pažymos 9.3 papunktis);

15.3. imtis veiksmų, kad ateityje pirmiau minėti pažeidimai nepasikartotų.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti **Pareiškėją ir Seimo kontrolierę** (Seimo kontrolierei pateikti **informaciją pagrindžiančius dokumentus**).

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė